

forøgede skjærpede Bestemmelser, der her komme til, i Virkeligheden ikke, forsaavidt de blive anvendte, kunne føre til Andet end at ramme der, hvor Ingen ønsker, der skal ramme, og indskrænke Litteraturens Frihed, som vi Alle maa ønske det Bedste. Endnu en sidste almindelige Betragtning. Dette med at ramme Litteraturens Frihed, det er en saare farlig Ting. Det er meget ofte hændt, at det, som var bestemt til at være en Knebel i Vedkommendes Munde, det er blevet en Raaber; der har gjort hans Ord stærkere og kraftigere, end de under almindelige Omstændigheder vilde været, Ord, der, hvis vedkommende Myndighed ikke var skredet ind paa urette Maade, vilde være døde hen uden synderlig Virkning. Det gjælder ikke blot de Ord eller den Tale, der i og for sig er sand og berettiget — den ved Enhver, det ikke er muligt at standse uden nogenomhelst Politisk eller Tvangsforanstaltninger — men det kan ogsaa være Tilfældet, hvor det er noget i og for sig lidet Berettiget, der vil frem, ja hvor det er Noget, der har saa liden Sandhed i sig, at det, hvis man havde ladet det gaa sin naturlige Gang, ganske simpelt vilde være døet hen. Oppe i Norge har man set Exempler derpaa. Der er deroppe fremkommet en Bog „Fra Kristiania-bohømen“, om hvilken det Bedste man kan sige, er, at den ikke var skrevet for Pengefordels Skyld, og at den var skrevet af en Mand med noget literært Talent; men det var en Bog, som jeg tror efter hele Formen, efter de Anskuelser, der udtaltes i den og efter hele sin Tagon vilde være hjemfalden til enhver fund literær Kritiks meget strenge Døm, og jeg tror ikke, dens Forfatter vilde kunne gjøre Regning paa nogen Sympathi, der var Dmtale værd. Ved at skrive ind mod denne Bog, som jeg indrømmer i høi Grad stod paa Grændsen af det Tilladelige, bevirkede man, at man gjorde Forfatteren af Bogen til en Slags Martyr, saaledes opfattes han i alt Fald af forskjellige yngre Mennesker oppe i Norge. Han blev ved denne Velighed sat op paa en Piedestal, Noget, han i ingen Henseende var værdig til. Hans Bog blev — det er en Kjendsgjerning — læst af mange Tusinde flere, end den vilde være bleven læst af, hvis den var udkommen paa almindelig Maade, og Justitsen ikke havde rørt ved den. Altsaa, man skabte netop for denne Mand en Notorietet, en Dmtale, en Slags Berømmelse, som det ganske sikkert ikke havde været Meningen at skabe, og som i ingen Henseende kan siges at være heldig. Naar det kan gaa saaledes, hvor der i Virkeligheden var ja lidet Sundt og Berettiget i det, som var

fremkommet, tror jeg, at man i andre Tilfælde, hvor der kunde være større Tvivl derom, i Virkeligheden vil risikere at gjøre endnu langt større Fortræd. Friheden er det altid farligt at krænte, særlig i literære Sager; det vil i Reglen hæbne sig. Denne Betragtning er jeg overbevist om særlig vil finde Gjenslang i dette Thing, og som Thinget vil lade sig lede af ved sin Behandling af dette Lovforslag. Visse Grændser maa der selvfølgelig være for Friheden; men lad os lade det være os maatpaaliggende ikke at gjøre Indskrænkningen inæbvre end allerhøist nødvendigt. Lad os i Tider som disse ganske særlig være ængstelige med at paalægge nye Baand. Vi turde have nok i Forveien.

Jeg vil ikke gaa med til noget Saadant som at stemme imod dette Lovforslags Overgang til 2den Behandling, endskjøndt jeg, saaledes som jeg ser paa Sagen, ikke mener, at det i og for sig er nødvendigt eller heldigt i nogen Henseende. Jeg mener, det er heldigt, at det bliver drøftet i et Udvalg helt igjennem, gjennem alle Stadier. Jeg anser dette for heldigt, fordi jeg tror, at Forslaget, som sagt, i og for sig har tilstræbt noget Heldigt, men blot ikke har været i Stand til at finde de Midler og Veie, som virkelig kunne føre dertil. Der er Et og Andet, som paa Sædelighedsomraadet kunde gjøres, særlig mener jeg i Retning af Prostitutionens Ophævelse, men ogsaa i Retning af Skjærpelse af den bestaaende Fremgangsmaade overfor utugtige Afbildninger o. desl. Det stader ikke, at disse Sager blive drøftede saa grundigt som muligt. Det stader ikke, at vi faae Autoriteterne holdt til Siden med Henhyn til at udføre, hvad det er givet, at Alle ere enige om, bør udføres og udføres strengt. Jeg vil endelig sige: Vi skulde de 150,000 Andragere, der ere komne her til Thinget med en Adresse, hvori ogsaa det var berørt, at der burde træffes Bestemmelser lige overfor den usædelige Litteratur, vi skulde dem at drøfte Forslaget alvorligt, at det ikke skal kunne siges om dette Thing, at vi have flaaet det ned i Altid, men virkelig have forsøgt, om der ikke kunde bringes Noget ud deraf. Efter min Mening vil man næppe naae videre end til at sige: Lad os blive staaende ved det, vi have, men den 1ste Behandling, som her kan leveres, vil ikke være tilstrækkelig til at flaa dette fast, der maa en langt mere gennemgribende og langt udførligere Forhandling til. Lad os da behandle det, men med den stadige Tanke, ikke i vor Stræben efter at ramme det, vi Alle ere enige om, er uberettiget og skadeligt.